

OPIS PRZEDMIOTU/MODUŁU KSZTAŁCENIA (SYLABUS)

1.	Nazwa przedmiotu/modułu w języku polskim Wstęp do fizyki Słońca
2.	Nazwa przedmiotu/modułu w języku angielskim Introduction to heliophysics
3.	Jednostka prowadząca przedmiot Wydział Fizyki i Astronomii, Instytut Astronomiczny
4.	Kod przedmiotu/modułu 24-AS-S1-E5-WFS
5.	Rodzaj przedmiotu/modułu (<i>obowiązkowy lub fakultatywny</i>) fakultatywny
6.	Kierunek studiów astronomia
7.	Poziom studiów (<i>I lub II stopień lub jednolite studia magisterskie</i>) studia I stopnia
8.	Rok studiów (<i>jeśli obowiązuje</i>) III rok studiów, 2013-2014
9.	Semestr (<i>zimowy lub letni</i>) semestr zimowy
10.	Forma zajęć i liczba godzin wykład 30 godzin + ćwiczenia 30 godzin
11.	Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby prowadzącej zajęcia Paweł Rudawy, prof. dr hab.
12.	Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla przedmiotu/modułu oraz zrealizowanych przedmiotów wiedza podstawowa w zakresie: - fizyki, - budowy i fizyki gwiazd oraz ciał Układu Słonecznego, - własności oraz widmo promieniowania elektromagnetycznego oraz metody jego detekcji i analizy, - podstawowych metody numerycznych koniecznych dla rozwiązywania prostych problemów rachunkowych związanych z treścią wykładu.
13.	Cele przedmiotu zapoznanie słuchaczy z: - podstawami współczesnej wiedzy na temat budowy i fizyki Słońca, - podstawowymi procesami fizycznymi generacji, transportu i emisji promieniowania słonecznego w różnych przedziałach widma e-m i energii

	<p>cząstek,</p> <ul style="list-style-type: none"> - podstawowymi procesami i zjawiskami aktywności słonecznej, - wpływem Słońca na stan przestrzeni międzyplanetarnej i fizykę planet, - satelitarnymi i naziemnymi metodami i narzędziami obserwacyjnymi. 	
14.	<p>Zakładane efekty kształcenia</p> <p>Student:</p> <p>ma podstawową wiedzę o budowie Słońca jako gwiazdy, procesach generacji emisji elektromagnetycznej Słońca, mechanizmach generacji i zaniku pól magnetycznych na Słońcu, przejawach i mechanizmach fizycznych aktywności słonecznej, wpływie Słońca na stan przestrzeni międzyplanetarnej, związkach Ziemia-Słońce, ewolucji Słońca zgodnie z treściami programowymi wykładu; rozumie związki zachodzące pomiędzy zmianami emisji i aktywności słonecznej a zmianami bilansu energetycznego Ziemi i zmianami jej klimatu.</p> <p>potrafi jakościowo i ilościowo opisać i wyliczyć podstawowe problemy z zakresu emisji energii przez Słońce, oddziaływania pola magnetycznego z plazmą, fizyki podstawowych zjawisk aktywności słonecznej;</p> <p>Zna i rozumie metody obserwacji astronomicznych oraz metody analizy i interpretacji danych obserwacyjnych;</p>	<p>Symbole kierunkowych efektów kształcenia, np.: K_W01*, K_U05, K_K03</p> <p>K1_W11 K1_W13</p> <p>K1_U04 K1_U05</p> <p>K1_W10</p>
15.	<p>Treści programowe</p> <ul style="list-style-type: none"> - Słońce jako gwiazda i ewolucja Słońca, - budowa wewnętrzna Słońca, rozkład parametrów fizycznych i składu chemicznego plazmy słonecznej, - procesy generacji energii we wnętrzu Słońca (cykle termojądrowe, neutrina słoneczne, zmiany mocy promieniowania w różnych skalach czasowych i przedziałach widma, stała słoneczna), - makroskopowe ruchy materii we wnętrzu Słońca (strefa konwektywna, rotacja różnicową, przepływ południkowy, aktywne długości), - plamy słoneczne (fenomenologia, budowa, prawa opisujące, mapy synoptyczne, klasyfikacje grup plam), - konwekcja w różnych skalach przestrzennych, - oddziaływanie pole magnetyczne-plazma: podstawy magnetohydrodynamiki zjawisk słonecznych, - dynamo słoneczne, - budowa chromosfery słonecznej, semi-empiryczne modele atmosfery, - drobnoskalowe struktury magnetyczne: spikule, fibryle, dywan magnetyczny, - protuberancje słoneczne: budowa, ewolucja, podział, mechanizmy fizyczne, - rozbłyski słoneczne: przebieg, klasyfikacja, energetyka, modele, modelowanie numeryczne, wyniki obserwacji satelitarnych, - koronalną wyrzuty materii: własności, związki z rozbłyskami i erupcjami protuberancji, wpływ na stan przestrzeni między planetarnej, - wiatr słoneczny: mechanizm generacji, własności, oddziaływanie z magnetosferami i jonosferami planet, - związki Ziemia-Słońce, bilans energetyczny Ziemi, związki klimatu z aktywnością Słońca, - podstawowe naziemne instrumenty obserwacyjne heliofizyki, 	

- najważniejsze heliofizyczne eksperymenty satelitarne											
16.	Zalecana literatura (<i>podręczniki</i>) Podręczniki i książki: Phillips: „Guide to the Sun”, Cambridge Univ. Press, 1995 Aschwanden: “Physics of the Solar Corona”, Springer, 2006 Zirin: “Astrophysics of the Sun”, Cambridge Univ. Press, 1988 Tandberg-Hansen: “The nature of Solar Prom.”, Kluwer, 1995 Stix: “The Sun, An Introduction”, Springer-Verlag, 1989 “Encyclopedia of Astronomy and Astrophysics”, Inst. of Physics Publ. 2001 Kiepenhahn: “Na tropie tajemnic Słońca”, Prószyński i S-ka, 1997 Czasopisma przeglądowe: Wybrane prace przeglądowe z serii: Living Reviews in Solar Physics										
17.	Forma zaliczenia poszczególnych komponentów przedmiotu/modułu, sposób sprawdzenia osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia: wykład: egzamin pisemny testowy oceniający znajomość treści wykładu ćwiczenia: zaliczenie na podstawie pozytywnych wyników sprawdzianów pisemnych oraz umiejętności rozwiązywania w trakcie zajęć problemów fizycznych i rachunkowych związanych z treścią wykładu										
18.	Język wykładowy polski										
19.	Obciążenie pracą studenta										
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Forma aktywności studenta</th> <th>Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem: - wykład: - ćwiczenia: - laboratorium: - inne:</td> <td>30 30</td> </tr> <tr> <td>Praca własna studenta np.: - przygotowanie do zajęć: - opracowanie wyników: - czytanie wskazanej literatury: - napisanie raportu z zajęć: - przygotowanie do egzaminu:</td> <td>20 15 25</td> </tr> <tr> <td>Suma godzin</td> <td>120</td> </tr> <tr> <td>Liczba punktów ECTS</td> <td>5</td> </tr> </tbody> </table>	Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności	Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem: - wykład: - ćwiczenia: - laboratorium: - inne:	30 30	Praca własna studenta np.: - przygotowanie do zajęć: - opracowanie wyników: - czytanie wskazanej literatury: - napisanie raportu z zajęć: - przygotowanie do egzaminu:	20 15 25	Suma godzin	120	Liczba punktów ECTS	5
Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności										
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem: - wykład: - ćwiczenia: - laboratorium: - inne:	30 30										
Praca własna studenta np.: - przygotowanie do zajęć: - opracowanie wyników: - czytanie wskazanej literatury: - napisanie raportu z zajęć: - przygotowanie do egzaminu:	20 15 25										
Suma godzin	120										
Liczba punktów ECTS	5										

*objaśnienie symboli:

K (przed podkreśleniem) - kierunkowe efekty kształcenia

W - kategoria wiedzy

U - kategoria umiejętności

K (po podkreśleniu) - kategoria kompetencji społecznych

01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia

COURSE/MODULE DESCRIPTION (SYLLABUS)

1.	Course/module Introduction to heliophysics	
2.	University department Physics and Astronomy, Astronomical Institute	
3.	Course/module code 24-AS-S1-E5-WFS	
4.	Course/module type – mandatory (compulsory) or elective (optional) elective (optional)	
5.	University subject (programme/major) astronomy	
6.	Degree: (<i>master, bachelor</i>) bachelor	
7.	Year 3rd course; 2013/2014	
8.	Semester (<i>autumn, spring</i>) Autumn semester	
9.	Form of tuition and number of hours lectures (30 hours) and seminars (30 hours)	
10.	Name, Surname, academic title Paweł Rudawy, professor	
11.	Initial requirements (knowledge, skills, social competences) regarding the course/module and its completion basic knowledge in the following areas: - general physics, - physics of stars and solar system bodies, - properties and spectrum of the electromagnetic radiation and detection and analysis method; - basic numerical methods required for solving simple computational problems related to the lecture.	
12.	Objectives Familiarization of students with: Bases of modern knowledge about structure and physics of the Sun; Basic physical processes of generation, transfer and emission of the solar radiation in various wavelength bands and particle energies; Basic processes and phenomena of the solar activity; Influences of the solar activity on state of interplanetary space and physics of planets; Satellite and ground-based observational methods and instruments.	
13.	Learning outcomes Students will get:	Outcome symbols, e.g.: <i>K_W01*</i> , <i>K_U05</i> , <i>K_K03</i>

16.	Ways of earning credits for the completion of a course /particular component, methods of assessing academic progress: lecture: written test exam assessing knowledge of the content of the lecture class: credit based of the overall positive results of written intermediate tests and proved skills of solving computational and physical problems related to the lecture	
17.	Language of instruction polish	
18.	Student's workload	
	Activity	Average number of hours for the activity
	Hours of instruction (as stipulated in study programme) : - lecture: - classes: - laboratory: - other:	30 30
	student's own work, e.g.: - preparation before class (lecture, etc.) - research outcomes: - reading set literature: - writing course report: - preparing for exam:	20 15 5
	Hours	100
	Number of ECTS	5

* Key to symbols:

K (before underscore) - learning outcomes for the programme

W - knowledge

U - skills

K (after underscore) - social competences

01, 02, 03 and subsequent - consecutive number of learning outcome